VEROHALLINTO
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

16.11.2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia

HE 161/2016 vp Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Selvitysyksikkö lausuu asiasta *harmaan talouden torjunnan näkökulmasta* seuraavaa:

Erillisrekisteri

Hallituksen esityksen mukaan Tavaran kuljettaminen ajoneuvoilla tai ajoneuvoyhdistelmillä, joiden kokonaismassa on yli kaksi tonnia mutta enintään 3,5 tonnia, edellyttäisi toimijan rekisteröitymistä Liikenteen turvallisuusvirastossa ylläpidettävään rekisteriin.

Rekisteriin kuulumisen edellytyksiä ei valvottaisi Liikenteen turvallisuusviraston toimesta muutoin. Tämä on harmaan talouden torjunnan kannalta riittämätöntä. Selvitysyksikkö esittää, että myös kyseiseen erillisrekisteriin kuuluvilta toimijoilta edellytettäisiin lakisääteisten velvoitteiden hoitamista.

Selvitysyksikkö esittää, että edellä kuvattua tavaraliikennetoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevaa sääntelyä muotoiltaisiin siten, että toimijan tulisi rekisterimerkinnän säilyttääkseen hoitaa veroihin, eläke-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksuihin tai tullin perimiin maksuihin liittyvät rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuutensa. Edellytys tulisi olla harkinnanvarainen siten, että rekisteröintejä valvova viranomainen voisi harkita laiminlyönnin merkityksen rekisteröinnin kannalta. Esimerkiksi toimintaan nähden vähäinen laiminlyönti ei voisi olla rekisteröintimerkinnän poistamisen perusteena.

Mahdolliseksi rekisteristä poistamisen kriteeriksi voitaisiin säätää myös liiketoimintakieltotarkastelu, kuten liikenneluvan osalta on säädetty.

Rekisterissä pysymisen edellytyksistä voitaisiin säätää esim. rekisteröitymisvelvollisuutta koskevassa pykälässä, eli II osan 1 luvun 14 §:ssä.

Rekisteriä valvovalle viranomaiselle tulisi antaa kyseistä toimijan taloudellista luotettavuusarviointia varten oikeus Harmaan talouden selvitysyksikön velvoitteidenhoitoselvityksiin, joista käy ilmi luotettavuusarvioinnissa huomioonotettavia lakisääteisten velvoitteiden hoitoa koskevia tietoja. Lakimuutos voidaan toteuttaa lisäämällä viittaus rekisterivalvonnasta Harmaan talouden selvitysyksikköä koskevan lain (1207/2010) 6 §:n 1 momentin 14 kohtaan.

Tavaraliikennetoimintaa harjoittavien yritysten rekisteröintivelvollisuuden säätäminen siten, että julkisten velvoitteiden hoito asetettaisiin harkinnanvaraiseksi rekisteristä poistamisen edellytykseksi, on yhdenmukainen tavoite Harmaan talouden ja talous-

rikollisuuden torjunnan strategialuonnoksen sisältämien tavoitteiden kannalta. Tämä ei myöskään lisäisi rekisteröitävien hallinnollista taakkaa, sillä viranomainen pystyisi hankkimaan tarvittavat selvitykset sähköisesti ja viran puolesta käyttämällä velvoitteidenhoitoselvityspalvelua.

Konkurssittomuusvaatimus

Selvitysyksikkö esittää edelleen liikennekaariesitykseen harkittavaksi, että konkurssittomuusedellytystä koskevat säännökset korjattaisiin vastaamaan alkuperäistä tarkoitustaan muuttamalla arvopaperimarkkinalakiin tehty viittaus harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain organisaatiohenkilöviittaukseksi ja että aikavaatimus ulotettaisiin myös menneisyyteen. Tämä muutos toisi harkinnanvaraisen konkurssittomuusvaatimuksen piiriin myös sellaiset yritykset, joissa luvan hakijan tai haltijan organisaatiohenkilö on tai on ollut omistusaseman lisäksi vastuuhenkilöasemassa.

Selvitysyksikkö esittää muutettavaksi II osan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3-kohta sekä 4 §:n 1 momentin 4-kohta seuraavasti:

> jota tai ~~jonka määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa yhteisöä~~ **Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiota,** jossa tämä on **tai on ollut** Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetussa organisaatiohenkilöasemassa, ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana

ja II osan 1 luvun 3 §:n 2 momentin 2 kohtaa sekä 4 §:n 2 momentin 3 kohtaa seuraavasti:

> jota tai **jonka Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua organisaatiohenkilöä tai 1 kohdassa tarkoitettua organisaatiota, jossa tämä on tai on ollut organisaatiohenkilönä,** ~~näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa yhteisöä~~ ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa henkilö-, taksi- tai tavaraliikennelupaa vaativalla toimialalla kahden viimeisimmän vuoden aikana

Hallituksen esityksessä ehdotettu säännös (määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa yhteisö) kattaa yhteisöt, joissa organisaatiohenkilöllä on yli 50 % äänimäärä (omistuksen tai jäsenyyden yms. perusteella) tai samaan asiaan perustuva oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä. On huomioitava, että omistaja ei siinä roolissaan käytä päätösvaltaa yrityksen juoksevista asioista, kuten julkisten velvoitteiden hoitamisesta.

Selvitysyksikön ehdottama muutos laajentaisi säännöksen koskemaan yritykseen liittyviä, asemansa perusteella tai muutoin tosiasiassa päätösvaltaa käyttäviä henkilöitä, jotka voidaan määrätä liiketoimintakieltoon eli käytännössä kaupparekisteriin merkittyä vastuuhenkilöä (hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, prokuristi ym. nimenkirjoitusoikeutettu) ja tosiasiallista vastuuhenkilöä (rikoslain 5:8) sekä sellaista omistajaa, joka yksin tai yhdessä ylenevässä tai alenevassa sukulaissuhteessa olevan henkilön, aviopuolison, rekisteröidyssä parisuhteessa toisen osapuolen tai samassa

taloudessa asuvan henkilön kanssa omistaa vähintään 10 prosenttia yhteisön pääomasta tai heillä on vastaava osuus yhteisön äänimäärästä.

Selvitysyksikön ehdotus laajentaisi konkurssittomuusvaatimuksen ajallisen ulottuvuuden (”tai on ollut”) koskemaan yrityksiä, joissa hakija, haltija tai tämän organisaatiohenkilö ei enää ole mutta on ollut organisaatiohenkilöasemassa. On mahdollista, että omistaja luopuu asemastaan juuri ennen konkurssia ja perustaa heti uuden yrityksen. Jos voimassa olevan lain sanamuotoa tulkitaan, niin tällainen tilanne ei estäisi uuden luvan myöntämistä uudelle yritykselle, kun henkilön suhde yritykseen ei enää ole voimassa.

Välityspalvelun tarjoajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Lakiehdotuksen II osan 1 luvun 13 §:n 2 momentin mukaan välityspalvelun tarjoajan tai sen Suomessa olevan edustajan on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle vuosittain tammikuun loppuun mennessä kokonaissummat korvauksista, jotka kuljetuspalvelun tarjoajat ovat saaneet sen välittämistä kuljetuksista, ellei kyseinen tieto ole viranomaisen saatavilla Verohallinnolle tehdyn vastaavan ilmoituksen perusteella.

Selvitysyksikkö esittää harkittavaksi, että yllä mainittua selvitys- ja ilmoitusvelvollisuutta koskevaa pykälää muutetaan siten, että välityspalvelun tarjoajan tai sen Suomessa olevan edustajan on ilmoitettava oma-aloitteisesti myös Verohallinnolle vuosittain tammikuun loppuun mennessä kokonaissummat korvauksista, jotka kuljetuspalvelun tarjoajat ovat saaneet sen välittämistä kuljetuksista. Tämä tehostaisi verovalvontaa digitaalisen toiminnan ympäristössä ja välistyspalvelun tarjoajan ilmoitusvelvollisuus Verohallinnon suuntaan ei jäisi ainoastaan sivullisilmoittajan tiedonantovelvollisuutta koskevien verosäännösten varaan.

Helsingissä 16.11.2016

Janne Marttinen
johtaja

Jarkko Mäki
ylitarkastaja

VERO SKATT

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

www.vero.fi
puh. 020 612 000
faksi 020 612 6063
VEROH 6818/w 10.2009